

De trap van A tot Z

Een lexicon dat alles vertelt over trappen, hun structuur en de verschillende begrippen die ze kenmerken.

Dit nuttige lijstje zal u helpen een vaak ontoegankelijk vakjargon beter te begrijpen zodat u een beter inzicht krijgt in trappen en hun constructie.

Aantrede: Horizontale afstand tussen twee opeenvolgende trapneuzen, gemeten op de looplijn. De aantrede dient telkens dezelfde waarde te hebben voor alle treden. Ze wordt berekend volgens de formule van Blondel: $2 O + A = 60 \text{ cm} \pm 3 \text{ cm}$ (waarbij O staat voor de optrede). De aantrede schommelt meestal tussen 25 en 30 cm. Niet te verwarren met de volledige diepte van de trede of tredebreedte. Bij de aantrede gaat het dus om de diepte van de trede zonder de neus.

Balusters: Verticale spijlen die zich tussen de trapboom en de handgreep bevinden en die in verschillende min of meer decoratieve vormen te verkrijgen zijn. Omwille van veiligheidsredenen mag er maximum 11 cm tussenruimte zijn tussen balusters onderling.

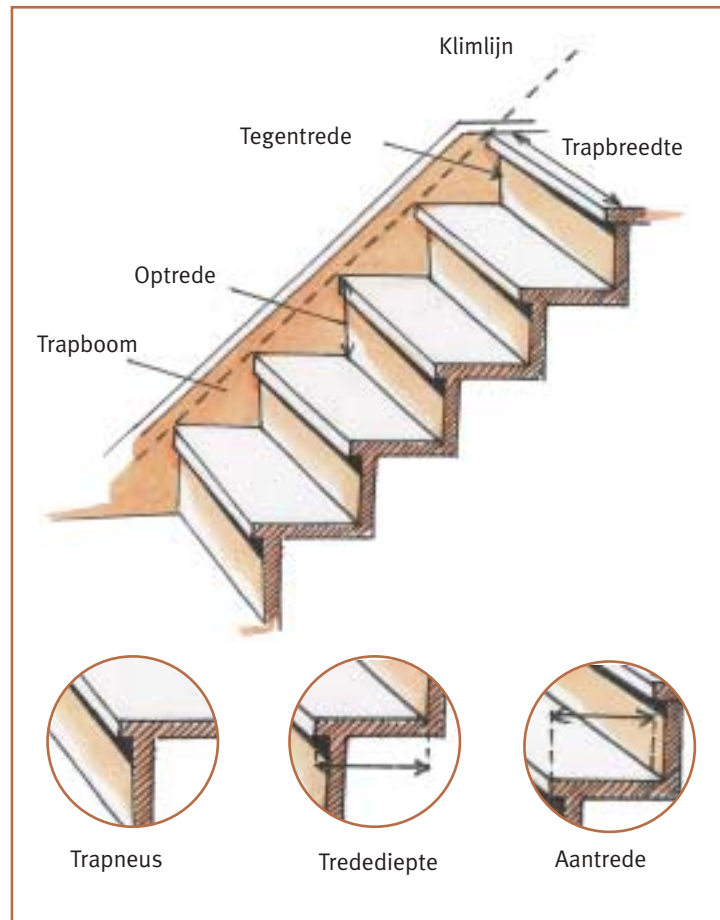
Balustrade (borstwering):

Opeenvolging van balusters of spijlen.

Bloktrede: Eerste trede van een trap die groter is dan de andere treden.

Bordes: De ruimte waar de trap uitkomt en die leidt naar de verschillende kamers op de verdieping.

Doorloophoogte (of vrije hoogte of loopruimte): Dit is de afstand tussen elke afzonderlijke trede en het plafond. Om op een comfortabele

manier een trap te kunnen oplopen zonder het hoofd te stoten, dient de doorloophoogte nooit kleiner te zijn dan twee meter. De doorloophoogte bepaalt ook mede de afmetingen van de trapopening.

Doorzicht of schalmgat: Deze holte bevindt zich in het trappenhuis tussen de binnenste trapbomen. Het zorgt ervoor dat het licht in het trappenhuis kan binnenvallen. Deze ruimte is onbestaande bij spiltrappen en bij bepaalde draaitrappen met tussenbordes.

Gesloten trap : Men spreekt van een gesloten trap wanneer deze volledig is ingesloten tussen twee wanden en zich achter een deur bevindt. Deze techniek werd vroeger toegepast wanneer de huizen slechts karig verwarmd werden, om het schoorsteen-effect, dat in het trappenhuis ontstond tegen te gaan.

Hals: Het nauwste deel van een verdreven trede.

Handgreep: Bovenste deel van de balustrade of leuning, waarop de hand steunt.

Klimlijn: Denkbeeldige as die dient voor het berekenen van de traphelling. Bij een courante trap bedraagt de hellings- of stijgingsgraad 20° à 45° . Bij een noodtrap, mag de stijgingsgraad niet groter zijn dan 37° .

Kwartdraai: Dit is de hoek van een trap die de trap van richting verandert. De treden in zo een draai zijn doorgaans verdreven. De kwartdraai kan ook gemaakt worden door een tussenbordes tussen twee traparmen

Leuning of reling: De trapeleuning biedt voornamelijk veiligheid aan wie de trap neemt. Ze bestaat meestal uit een handgreep en stijlen die op de trapboom of op de treden op regelmatige afstand zijn bevestigd. De leuning kan ook dicht zijn. Vaak heeft zij een decoratieve functie. De hoogte van de leuning dient te beantwoorden aan specifieke normen: minstens 90 cm bij het stijgende deel van de trap en 100 cm ter hoogte van een bordes.

Looplijn: Theoretische denkbeeldige lijn die zich op een constante afstand van de leuning bevindt. Deze lijn komt overeen met de baan die een persoon volgt bij het bestijgen van de trap wanneer hij zich op normale afstand van de leuning bevindt. Is de trapbreedte kleiner dan 1 m, dan bevindt de looplijn zich in het midden van de trap. Is de trapbreedte groter dan 1 m, dan

bevindt de looplijn zich op 50 centimeter van de aan het trapgat palende leuning.

Molenaarstrap: Eenvoudige rechte trap, die rechtstreeks afstamt van de ladder. Het is een vrij steile trap waarmee u heel wat plaats kan winnen. Hij bestaat uit twee rechte, evenwijdige zijbomen waartussen treden zijn geplaatst zonder stootborden. Een weinig gebruiksvriendelijke, maar goedkope oplossing.

Neuslat: Bewerkt sierboordje of element dat soms net onder de trapneus wordt aangebracht.

Optrede: Verticale afstand die het oppervlak van twee opeenvolgende tredevlakken scheidt. Voor het gebruiksgemak dient de optrede minimum 16 en maximum 18 centimeter te bedragen. Hoe hoger de trede, hoe steiler de trap.

“Papegaaientrap”: Deze term verwijst naar een trap waarvan de treden op één centrale trapboom rusten. In zijn oorspronkelijke vorm was deze trap alomtegenwoordig op het platteland. Tegenwoordig maakt dit type trap vaak het voorwerp uit van creatieve ontwerpen, oa. in metaal.

Treden tussen twee trapbomen

Doorschietende treden

gemetst. Zo bouwt de ambachtsman zijn trap geleidelijk aan op. Deze bijzondere techniek die dateert vanuit de Romeinse periode was bijna verdwenen maar kwam tijdens de jaren 50 terug in de belangstelling dankzij de knowhow van enkele Italiaanse kunstenaars.

Spil: Centrale zuil waarop de treden van de spil- of spiraaltrap zijn aangesloten.

Spiraaltrap of spiltrap: Wordt gezegd van een draaitrap die zich rond een centrale as of spil beweegt.

Staat: Breedste zijde van een verdreven trede.

gemiddelde lengte van 60 cm. Hoe schuiner het oppervlak, hoe korter de stappen. Deze principes liggen aan de basis van de ideale verhouding tussen de optrede (O) en de aantrede (A). De ideale verhouding die wordt aangeraden voor het ontwerp van een makkelijk begaanbare trap wordt stapmodulus genoemd, dit is $2 O + A = 60 \pm 3$ cm. De stapmodulus schommelt dus in principe tussen 57 en 63 cm. In het geval van weinig gebruikte trappen, zoals een zoldertrap bijvoorbeeld, kan er meer afgeweken worden van de aanbevolen waarden.

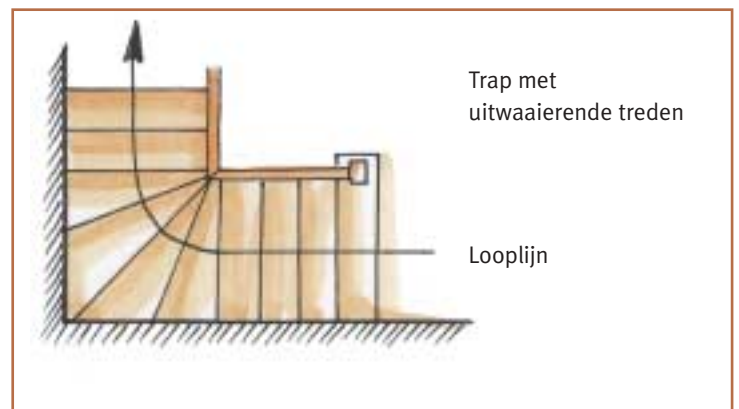
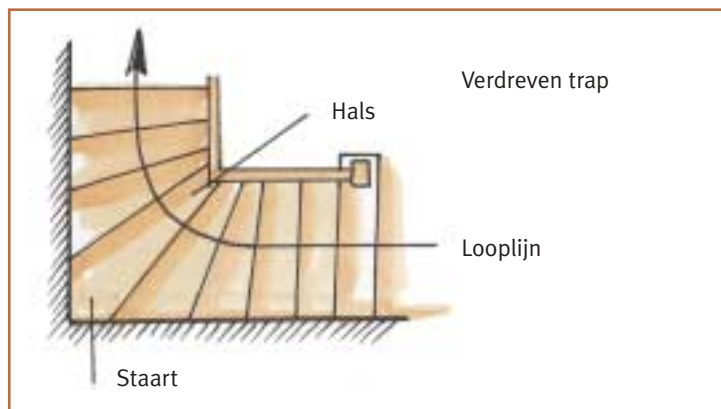
Tegentrede of stootbord: Verticale verbinding tussen twee

tegentrede vertoont, heeft men te maken met een "open" trap. De tegentrede kan recht of schuin staan zijn wat de grootte van de aantrede en bijgevolg de diepte van de trede vergroot.

Trapaanzet: Dit is begin van de trap dat vaak op een bijzondere manier wordt afgewerkt omwille van esthetische redenen. Bij klassieke trappen bestaat de aanzet vaak uit twee of drie diepere en minder hoge treden zodat men zijn tred geleidelijk kan aanpassen aan het stijgende karakter van de treden. Deze eerste treden maken vaak het voorwerp uit van decoratieve elementen en vormen de basis voor trapleuningen in siersmeedwerk of in bewerkt hout. De leuning begint vaak met een decoratieve trappaal op de eerste trede.

Traparm: De reeks treden die zich tussen twee opeenvolgende bordessen bevinden.

Trapboom of wang: Hellende delen van de trap die de dragende constructie vormen. Zij dragen de treden en eventueel de leuning. Vaak gaat het om twee (zij)bomen waarvan er een al dan niet tegen de muur van het trappenhuis is bevestigd. Er zijn ook trappen met

Romeinse trap: Traditionele techniek die wordt gebruikt voor de bouw van zelfdragende draaitrappen. De treden worden van onder naar boven één voor één

Stapmodulus: De stappen van een normale volwassene die zich over een horizontaal oppervlakte voortbeweegt, hebben een

treden. Wanneer een trap met tegentrede is uitgerust, spreekt men van een "gesloten" trap. Als een trap daarentegen geen

één middenboom waarop de treden zijn bevestigd. Bij bepaalde soorten trappen liggen de treden op de trapbomen in plaats van tussen de trapbomen,

bijv. bij een trap met uitgezaagde trapbomen. Men spreekt ook wel van doorschietende treden.

Trapbreedte: Daarmee wordt de breedte van een trede en dus van de doorgang aangeduid. De trapbreedte schommelt doorgaans tussen 60 en 120 cm. Bij een zoldertrap dient de trapbreedte niet bepaald groot te zijn. Maar als de trap de verbinding vormt tussen twee druk bezochte verdiepingen, dient de trapbreedte groot genoeg te zijn opdat twee personen elkaar kunnen kruisen. In dat geval bedraagt de minimale trapbreedte 80 cm.

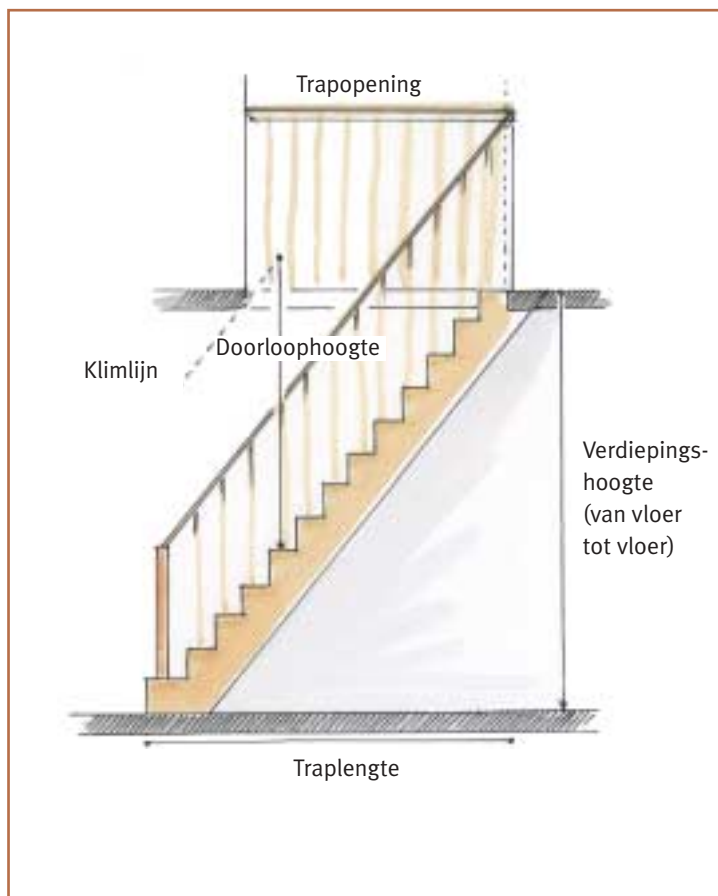
Traphelling: die hangt af van de optrede en de aantrede. Zij bepaalt de hellings- of stijgingsgraad. (zie klimlijn)

Traplengte (of sprong): De horizontale afstand die de trap inneemt na plaatsing. Hoe kleiner de traplengte, hoe steiler de trap. In geval van een spiltrap bijvoorbeeld komt de traplengte overeen met de diameter van de trap.

Traploper: Tapijt dat speciaal dient om een trap te bekleden. Het is doorgaans verkrijgbaar in een standaardbreedte van 70 cm. Bij de plaatsing van een traploper moet men bepaalde veiligheidsvoorschriften respecteren. Een traploper kan in sommige gevallen een handige manier zijn om treden in slechte staat aan het oog te onttrekken.

Trapneus: Deel van de trede die uitsteekt boven het stootbord. Bepaalde trappen, vooral moderne trappen, zijn vervaardigd zonder trapneuzen.

Trapopening: Dit is het gat dat in de vloer wordt uitgespaard om er de trap door te laten. Zijn vorm en afmetingen verschillen naar gelang van het type trap en zijn doorloophoogte.

Trappaal: Uitgewerkte paal bij het begin van de leuning, vaak op de eerste trede van de trap. Deze is doorgaans groter of decoratiever uitgewerkt dan de andere stijlen van de leuning.

Trappenhuis of trapgang: Globaal volume waarbinnen de trap zich bevindt. Het trappenhuis kan diverse vormen aannemen. Het kan recht zijn, ovaal, rond, smal, breed, ...naargelang het soort van trap.

Trede: Horizontaal deel waarop men zijn voet plaatst om een trap op of af te gaan. De vorm kan variëren: rechthoekig, afgerond, trapeziumvormig,

Tredediepte (ook wel tredebreedte genoemd): Totale diepte van de trede (d.i. aantrede + neus). Hoe meer plaats voor de voet, hoe gebruiksvriendelijker en veiliger de trap. Zie ook Stapmodulus.

Tredevlak: Het vlakke en horizontale bovenoppervlak van een trede.

Tussenbordes: een horizontaal vlak dat ruimer is dan de treden en dat de trap onderbreekt. Het dient als rustpunt of verbindt twee delen van een trap.

Verdiepingshoogte: Verticale afstand tussen twee opeenvolgende verdiepingen. Deze hoogte dient rekening te houden met het afgewerkte vloerpeil, namelijk met de vloerbekleding en de dikte van de vloer waarop de trap aansluit.

Verdreven trede: Trappen met verdreven treden noemt men verdreven trappen. Een verdreven trede is een trede die aan de ene zijde smaller is dan aan de andere. Daardoor ligt de voorkant van de onderliggende trede niet meer evenwijdig met de bovenliggende trede. Dit is een techniek die toelaat een draaitrap te vervaardigen zonder de

breedte van de aantrede te moeten wijzigen op het niveau van de looplijn. De treden in het draaiend gedeelte worden geleidelijk aanverbreed. Het resultaat is pas geslaagd als de aantrede op de looplijn constant blijft. Dit maakt het makkelijker om de trap op en af te gaan dan bij draaitrappen met "straalvormige" of uitwaaiende treden: die treden zijn in het draaiende gedeelte te nauw om er een voet te plaatsen zodat de looplijn moet verplaatst worden.

Welstuk: Bovenste trede van een trap die zich op dezelfde hoogte bevindt als de vloer van de verdieping of als het bordes.

Wenteltrap: Dit type draaitrap beweegt zich rond een centraal trapgat en is voorzien van een middenboom die de beweging van de trap volgt. In tegenstelling tot de spiltrap vertoont de wenteltrap geen centrale as.

Bronnen:

www.hout.be
www.trappen-verschaeve.be
www.livios.be
www.inoxenstaalcreaties.be
www.echelle-europeenne.com